

Nestelgedrag bij de bruine rat

Summary

Female brown rats have a habit of using all kinds of soft materials for interior decoration of their nests in natural habitats as well as under laboratory circumstances. In order to deceive predators the entrance of the nest is concealed with hay or dots of grass.

Nestzorg

Vrouwelijke bruine ratten die in het laatste stadium van hun dracht zijn, vertonen alle symptomen en gedragingen die gericht zijn op de inrichting van een nest waar zij hun nageslacht kunnen verzorgen. Zo beginnen zij bijvoorbeeld naarstig naar nestmateriaal te zoeken. Ook de ratten die in het laboratorium van de afdeling Bestrijding van Dierplagen zijn gehuisvest doen dit. Daarom krijgen de vrouwelijke ratten als zij drachtig zijn hooi en papiersnippers in de kooien aangeboden. Ook wordt er in hun kooi een houten kistje geplaatst om hen schuilgelegenheid te bieden. Van deze kistjes blijft af en toe niet veel over, vanwege de knaagdrift van de ratten. Al vrij snel nadat het nestmateriaal is aangeboden, begint het wijfje eerst met het aftasten van

hooi door bruine rat verzameld voor nestmateriaal (foto A.E. Brink)

holingang verstoppt door middel van papiersnippers (foto A.E. Brink)

het aangeboden nestmateriaal. Daarna begint zij het aangeboden materiaal te verslepen naar het onderkomen, in dit geval het houten kistje, waar zij op haar eigen manier een keurig nest zal maken om er haar jongen in te werpen.

Sommige wijfjes die al vaker jongen hebben geworpen, zullen hun nest en vooral de nestingang, aan de buitenzijde verstoppen onder een berg materiaal dat op dat moment voorhanden is. Dit om eventuele belagers te misleiden.

Bij vrij levende ratten die op erven of in gebouwen hun nestelplaats kiezen kan je ditzelfde gedrag waarnemen. Ook daar zullen de bruine ratten een nestplaats zoeken op een voor hun geschikte plaats en deze dan vol slepen met nestmateriaal. Dat kan bijvoorbeeld bestaan uit

papier, stro, hooi, houtkrullen, isolatiemateriaal en plastic.

Nestbouw

Een specifiek gedrag in de vrije natuur in verband met nestbouw is **graven**. In slootkanten kun je op ruime afstand van de waterspiegel holingangen vinden met altijd een zandklep ervoor. Een rat graaft met beide voorpoten. Als er een hoeveelheid zand is losgewerkt, wordt dit onder de buik doorgeschoven en met de achterpoten naar buiten gewerkt. Op deze manier krijg je plateau- of klepvorming.

Als de rat haar gang en nestkom heeft uitgegraven wordt de nestkom bekleed met nestmateriaal. In de meeste gevallen zal dat gras zijn. Ook bij deze vorm van nestbouw zie je als je goed oplet dat de gang met een zogenaamde humusprop wordt afgesloten. De humusprop bestaat meestal uit vochtig in elkaar gedraaid gras.

A.E. Brink.